

Cu bọm

Miêng

Cu Bọm vẫn chờ đợi khoảng thời gian này - lúc mà mẹ nó hãy còn đang bận bịu xắt chuối thì nó chưa có gì phải làm, và chú Thân dì Huệ đều đi vắng - để dán mũi vào chỗ rào đã vạch sẵn, nhìn lên qua nhà dì chú.

Từ chỗ này, Cu Bọm có thể nhìn thấy hết mọi chuyện bên kia. Thằng Cu có lẽ vẫn còn say ngủ, con Chi Chi ngồi ở hè gãi sột soạt khắp người, gãi một cách say sưa và bỏ chấy rận gì đó vào mồm nhai. Gãi đã rồi nó ngồi thừ, một lát lại đứng bật lên lấy chổi quét sân, cứ y như có dì Huệ hét bên tai. Xong nó ném cây chổi vào xó, ngồi chờ ra lần nữa. Đôi mắt màu hạt dẻ bỗng nhìn đảo điên. Nó vụt chạy ra sau nhà, nhìn thật lâu trầm ngâm vào cái chuồng heo đã trống. Nó nhảy tới, nhảy lui, nhấp nhấp miệng kêu chanh chách. Nó hươ tay như mỗi lần muốn nói gì với chú Thân, rồi lại quặp tay ra sau dít, miệng không ngớt phát ra những tiếng kêu chói tai. Mãi lâu sau khi nghe tiếng thằng

Cu khóc, con Chi Chi chạy vụt lên nhà. Nó có cái nhìn giống thằng Tị con ông Tư, lão liên.

Cu Bọm biết là chú Thân thương con Chi Chi bao nhiêu thì dì Huệ ghét con Chi Chi bấy nhiêu. Dì cứ thường căn nhắc với mẹ là hay ho gì mà nuôi khi trong nhà.

- Nhưng mày cũng sai nó làm được khối việc đó chứ.

- O thì tạm tạm, thấy mình làm sao thì nó làm vậy. Đồ khí ý mà, chỉ giỏi bắt chước. Sai biểu được chút đỉnh mà sao tui cũng không ưa.

Dì Huệ ghét Chi Chi ngay hôm đám cưới. Đông người quá làm nó sợ, vào rừng trốn biệt tới tối mới về và theo thói quen, leo lên giường ngủ với chú Thân. Đuối mãi nó không ra, dì Huệ lấy cây roi dọa đánh. Nó vừa nhảy xuống khỏi giường vừa hậm hực. Sáng hôm sau dì Huệ mới ló mặt ra cửa buồng là đã thấy nó chờ sẵn với cây roi rồi !

Chú Thân rất ít nói, cả ngày nếu nghe thì chỉ nghe dì Huệ thôi. Dì Huệ gọi:

- Chi Chi, vào quạt cho em ngủ, mày làm cái gì mà nhờn nhơ ngoài đó.

Dì Huệ khoe :

- Nhà ơi, mới mua cho thằng Cu cái áo ca rô đỏ vừa rẻ vừa đẹp, Tết này nó diện vào thì nhất định là bánh nhất xóm.

Dì Huệ bảo :

- Nhà này, bữa hăm ba Tết, thịt con heo bán cho kịp. Bán rồi ghé chị Thanh lấy áo mới cho nhà, may rồi.

Chẳng nghe chú Thân nói gì, chỉ nghe dì Huệ gạt đi :

- Nhà nói lạ chưa, năm nay mình có con, Tết nhứt phải ra gì hơn mọi năm chứ lại...

Cu Bọm thuộc lâu những chuyện chú Thân kể, nó nghe và hiểu được, vì nó cũng sống trong cảnh nghèo. Co ro trên ổ rơm, nó hiểu. An củ mì luộc trừ cơm, nó hiểu. Nhưng những chuyện dì

Huệ nói thì nó không hiểu nổi. Dì Huệ nói nhiều chuyện về "sau này thằng Cu sẽ" lắm. Thằng Cu đi học, nó hiểu. Nhưng "học ít nhứt tới tú tài", tú tài là gì, nó không hiểu.

Mỗi lần dì Huệ bàn tính, thỉnh thoảng nghe chú Thân ừ, hoặc chẳng nghe gì cả. Hễ có dịp mở miệng là chú chỉ nhắc lại những chuyện đã nói rồi, mà Cu Bọm vẫn cứ há hốc mồm ra nghe, ghiền. Chú thường kể chuyện nhà cụ Bá ăn đạn, mang luôn cả cụ theo vì lúc ấy vào khoảng giữa khuya. Cụ Bá uất hận, đêm đêm vẫn hiện về trên nền đất cháy đen, đi tới đi lui, hai tay chấp sau đít kêu to lên :

- Cu Bọm đâu, về bằm chuối cho heo. Cu Bọm !

Cu Bọm giật bắn lên, một nhánh gai ở bờ rào cào tay nó. Nhưng nó tỉnh người vì nhận ra giọng mẹ nó chớ không phải cụ Bá. Nó rời hàng rào, tiếc rề. Mẹ nó nói to hơn :

- Cả ngày cứ long nhong lêu lổng, muốn tao bỏ đói chắt. Cu Bọm !

Cu Bọm chạy về, mẹ nó la :

- Bộ muốn thành bọm thiệt hay sao mà cứ rình mò nhà người ta hoài vậy ?

Cu Bọm vào bếp, nơi có nong chuối xắt đang chờ nó bằm cho nhuyễn, nói có vẻ thèm thuồng :

- Mẹ mẹ, hồi sáng chú Thân làm con heo đi bán Tết rồi thì chắc con Chi Chi khỏi phải bằm chuối nữa hể mẹ ?

- Sao khỏi. Nhà Thân nói tính mua hai con heo con lặn đó. Rồi bằm gấp đôi chớ không à.

Cu Bọm thèm thuồng nói :

- Cha mà bắt cho con một con khỉ như Chi Chi thì mẹ nuôi mấy con heo cũng được.

Không nói gì, mẹ Cu Bọm lấy cái nón gác trên dàn bếp, vừa bước ra cửa vừa dặn con :

- Bữa nay ăn cơm với còng um trong chạn. Gần Tết rồi nên nhà ông Tư xay lúa nhiều hơn, mẹ về trể. Chiều dặn cha nấu cơm trộn củ mì nhiều hơn hôm qua, để dành gạo ăn Tết.

Cu Bọm ngồi xuống bên cạnh nong chuối xắt, bắt đầu làm việc. Nó vừa bằm chuối vừa ngó qua nhà chú Thân. Nó bắt đầu cái trò rình mò này từ hồi chú đem con khỉ con về nhà. Mẹ nó bị chú bắn chết vì sương mù dày quá, chú tưởng lầm là con nai. Tiếp theo chú cưới dì Huệ và có thằng Cu, nó lại càng rình chăm hơn nữa vì mê cả con khỉ lẫn thằng Cu.

Bên kia nhà, không biết con Chi Chi đang làm gì mà nghe thằng Cu cười sặc sụa. Bỗng con Chi Chi lại chạy ra sau nhà, lại nhìn cái chuồng heo trống, lại nhảy tới nhảy lui, lại nhấp môi kêu chanh chách. Trong khi đó thằng Cu không còn ai chơi, nổi lên khóc.

Có lần Cu Bọm hỏi mẹ :

- Trao thân gởi... cái gì đó, là gì mẹ ?

- Trao thân gởi phận chớ gởi cái gì.

- Là sao mẹ ?

- Là ờ... là người này về ở nhà người kia. Như dì Huệ về ở với chú Thân vậy.

- Con hiểu rồi. Chú Thân nói con Chi Chi trao thân gởi phận cho chú. Con biết là thằng Cu lớn lên sẽ trao thân gởi phận cho ông ngoại nó. Dì Huệ nói. Để nó đi học cho gần.

Không nhìn chuồng heo nữa, Chi Chi vào bếp lấy con dao lớn, chạy tốc ra vườn, hươ dao lia lịa chặt nhanh mấy tàu lá chuối, bắt chước y hệt chú Thân sáng nay. Chà, nó cũng biết lựa mấy tàu nguyên vẹn.

Cu Bọm kéo tấm phen cửa bếp rộng ra để vừa sáng, vừa có cái nhìn rộng hơn. Nó ngồi soãi hai chân trên nong đầy chuối bằm bằm nhát gừng vì mắt mãi theo dõi Chi Chi. Con Chi Chi lên nhà. Vẫn với con dao xắt chuối. Từ bếp nhìn qua nhà chú Thân thì không trông rõ như ngoài rào, Cu Bọm ráng đôi đủ kiểu ngồi cũng không thấy khá hơn. Buổi trưa ở nhà quê cực kỳ im lặng, Cu Bọm không nghe gì khác ngoài tiếng bằm phập phập của chính con dao mình. Con Mực mà chú Thân đã cột trước khi đi vì sợ nó cắn lộn với con Chi Chi cũng đang im ngủ. Trong khi chờ con Chi Chi ra sân, Cu Bọm bằm chăm chỉ.

Bỗng nó nghe thằng Cu khóc ré lên một tiếng. Chỉ một tiếng thôi. Chắc thằng Cu giận lắm vì còn đói. Rồi im. Mẹ Cu Bọm thường khen thằng Cu được cái khóc to nhưng không khóc dai. Tiếng ré của thằng Cu làm con Mực bị cột ở cửa đang ngủ bỗng thức dậy, kêu toáng lên. Nó nhảy đông đồng, uất ức vì bị cột. Nó nhe nanh, mắt đảo ngược, găm gừ sủa dữ dội, nó kêu ăng ẳng nghen ngào. Bốn chân cào bấu vào cửa một cách vô vọng, con Mực vặn vẹo thân mình như đang bị tra tấn. Nó quẩn quại trần trở đủ kiểu, hướng vào nhà sủa hết sức mình chửi con Chi Chi đã phá giấc ngủ trưa của nó. Rồi nó tru lên từng hơi dài. Giữa trưa im vắng, tiếng tru của con Mực gây cho Cu Bọm cảm giác ớn lạnh ở lưng. Người ta bảo chó tru vì thấy ma. Hay con Mực đang thấy ma hiện ra bên nhà chú Thân ? Nó tru lanh lảnh rộn người. Và nếu có ma, liệu con ma có qua đây không ? Trời ơi, Cu Bọm đang chỉ một mình !

Cu Bọm bằm nhanh tay hơn. Bên kia rào lặng câm. Chắc con Chi Chi đang quạt cho em ngủ. Con Mực thì cứ găm gừ, cổ họng kêu rên, bốn chân không yên, bứt rứt. Nó không tru to nữa, mà kêu ư ử như than khóc, kiểu khóc của mẹ hôm bị cha đánh.

Nhìn nong chuối, Cu Bọm hài lòng. Chuối sắp nhuyễn, cha cũng sắp về. Cả chú Thân dì Huệ nữa. Chỉ có mẹ là phải tới chiều.

Mỗi như, nó bằm chậm lại và phản ứng là nhìn qua rào. Bỗng nó giật bắn người : bên kia, con Chi Chi vừa bước ra sân với con dao lóng lánh ướt đỏ chói dưới ánh mặt trời. Nó đi hiên ngang, cười cười một mình về hài lòng. Bộ lông màu cỏ úa của nó bê bết ướt át cái gì đỏ rực...

Chú Thân thường nói chưa bao giờ thấy cụ Bá hiện về và chưa bao giờ chú sợ. Trừ có một lần, hồi hãy còn trai trẻ, một hôm đem thịt nai đi bán ở làng Hạ, chú chợt giật bắn người vì một trái bom rớt gần chợ. Đang điếng hồn, chú thấy một thằng nhỏ ở đâu chạy ngang qua, vừa la khóc vừa chửi thề om sòm. Thằng nhỏ cháy như ngọn đuốc. Đến góc chợ, nó ngã quỵ. Không một tiếng động. Mọi người sợ hãi ngơ ngáo, quên cả cái chết của thằng nhỏ. Chú chưa kịp hoàn hồn thì một trái bom khác rơi đúng trên nóc chợ. Chú thấy tận mắt một thân hình đàn bà tung bắn lên cao rồi rơi xuống trước lều chỗ chú đang ngồi. Những chiếc xương sườn chĩa ra khỏi chiếc áo bà ba bê bết máu.

Những mảng thịt nát ngầu lòi ra ở bụng. Chú lạng người đi, quẫn trí, không biết phải làm gì, quên cả chạy...

Cứ mỗi lần nghe chú Thân kể chuyện đó là Cu Bọm có phản ứng nhìn xuống hông mình. Bây giờ nó cũng làm động tác đó.

Không, không có cái xương sườn nào chĩa ra khỏi áo nó. Bên kia sân, con Chi Chi cười sắc súa, ném con dao loáng đỏ xuống sân và hai tay nhóp nhúa xoa vào nhau. Cu Bọm bật lên một tiếng kêu. Vừa lúc đó nó chặt nhầm phải chân mình. Con dao Cu Bọm vừa dính một chút nước gì cũng màu đỏ...

Máu chảy rỉ rả ở chân, Cu Bọm cà nhắc lao ra sân, ngóng nhìn về phía đầu làng với tất cả sôi nổi của lo âu lần thứ nhất trong đời. Trời trong vắt. Khoảng mệnh mông trống trơn trải dài ra trước mặt nó ngút ngàn. Không một bóng người. Cây đa đầu làng như rũ xuống dưới cái nóng cháy da muôn đời của làng Thượng. Hơi nóng tạo một màn ảnh mù mờ lung linh làm Cu Bọm thấy choáng váng. Nó muốn chạy đi nhưng chân nó như dính chặt xuống đất, nặng nề quái đản.

Đúng lúc đó bóng dáng vợ chồng chú Thân đang tất bật bước ở khúc đường quẹo về nhà. Bên kia, con Chi Chi không có vẻ gì cà nhắc hay bị thương như Cu Bọm, đang ngồi dưới gốc cây gạo chọt chạy biến vào nhà rồi nhảy phóng ra như chớp, hai tay bẻ cái rễ lột lá chuối như sáng nay dì Huệ đã làm. Từng giọt nước đỏ tươi rơi xuống khi nó nhảy tung tung vẩy tay về phía hai người. Con Mực sủa inh ỏi, chồm lên, lông lộn như muốn bứt đứt sợi dây xiềng. Trong cái tĩnh mịch của miền quê, những âm thanh ấy tạo nên một cảm giác hoảng loạn bất an cùng cực. Cu Bọm muốn gào lên cho chú Thân dì Huệ về nhanh chân hơn chút nữa, nhưng cổ họng nó tắt nghẽn, lưỡi quíu lại, tay chân tê liệt.

Trời im ắng. Nắng gay gắt không hây một chút gió. Mặt mày Cu Bọm tái mét. Nó đứng bất động như trời trồng, đôi mắt ngây thơ chết câm, khô cứng.

Miêng
Paris, Avril 1994